

Kristian Finsveen Liven

Kristian (25) og Synne (28) stiller spørsmål om etableringen: – Mange konsekvenser vi ikke vet om

FORSKERE: Kristian Finsveen Liven og Synne Gjønnnes er nysgjerrige på datasenteret på Heggvin. Foto: Ingrid Danielsen Ekern
Åpne deleknapper for artikkelen

29.01.25 07:42

[Ingrid Danielsen Ekern, Hamar Arbeiderblad](#)

To forskere fra institutt for geografi og sosialantropologi ved NTNU har tatt turen til Hamar for å undersøke det kontroversielle prosjektet. For abonnenter på kommunegrensa mellom Hamar og Løten ligger Norges største datasenteranlegg. Datasenteret på Heggvin har en prislapp på 15 milliarder kroner, og skal blant annet sørge for at TikTok møter det økende lagringsbehovet i Europa.

Etableringen av datasenteret har vært omdiskutert, og problemstillinger knyttet til sikkerhet, personvern og miljø har blitt løftet. Dette har vekket nysgjerrigheten til to unge forskere fra NTNU i Trondheim.

20. januar tok antropologene Kristian Finsveen Liven (25) og Synne Gjønnnes (28) toget over Dovrefjell for å undersøke hvordan etableringen av datasenteret har påvirket lokalbefolkningen på Innlandet.

– Andre steder har det vært stor oppmerksomhet rundt etableringen av datasentre. Det har vi ikke sett så mye av her, sier Kristian Finsveen Liven (25).

Kristian Finsveen Lien og Synne Gjønnnes skal undersøke hva lokalbefolkningen på Hamar synes om etableringen av datasenteret på Heggvin. Foto: Ingrid Danielsen Ekern

Rask etablering

HA møter Liven og Gjønnnes (28) på rådhuset i Hamar. Her har forskerne nettopp møtt planavdelingen i kommunen for å få innsikt i etableringen av datasenteret.

– Etableringen har skjedd raskt. Det har vært politisk vilje til at ting skal skje fort, sier Liven.

Gjønnnes viser til at etableringen av datasenteret på Heggvin har ført til at en enorm global industri har fått plass i et lite lokalsamfunn.

– Når lokalsamfunn får store internasjonale aktører på trappene, fører det med seg en del politiske problemstillinger. Det er global storpolitikk på trappene til Hamar. Hva aktørene gjør blir et tema lokalt, sier hun.

Forskerne lurte derfor på hvordan lokalbefolkningen har hatt mulighet til å engasjere seg i prosjektet.

– Vi lurert litt på om ting kan ha skjedd før folk har rukket å tenke seg om. Ting kan skje veldig fort i datasenternæringen, og det kan få store ringvirkninger for lokalsamfunnene, sier Liven.

BÅNDOPPTAKER: Forskerne fra NTNU skal intervjuer lokalbefolkningen på Hamar. Foto: Ingrid Danielsen Ekern

– Vet ikke om alle løftene faktisk innfris

I fjor fikk Green Mountain et overtredelsesgebyr på to millioner kroner fra Norges vassdrags- og energidirektorat.

Bakgrunnen for gebyret er at selskapet bygget anlegg i Hamar uten tillatelse.

Green Mountain har også garantert at senteret skal gi minst 350 lokale årsverk i Innlandet. Hvis ikke lover de å betale 100.000 kroner i bot for hvert årsverk som uteblir.

– Vi tror folk flest bryr seg mest om arbeidsplasser og utvikling. Ikke minst at aktørene bruker det potensialet som ligger i kommunen, slik de har lovet. Men vi vet ikke om alle løftene faktisk innfris. Derfor er det viktig at lokalbefolkningen vet hva som har blitt lovet, sier Liven.

Hva synes du om etableringen av datasenteret på Heggvin?

Helt supert! Det er flott at det kommer flere arbeidsplasser til Innlandet. Jeg liker det ikke. Vi vet for lite om konsekvensene. Jeg bryr meg ikke. Datasenteret spiller ingen rolle for meg.

Stor politisk vilje

Forskerne opplever at både lokalbefolkningen og politikere stort sett har vært positive til etableringen av datasenteret.

– Ingen prosjekter med denne størrelsen går knirkefritt. Men sammenlignet med andre prosjekter, fremstår det veldig rydding i Hamar, sier Gjønnnes.

Liven oppfatter at politikerne i området også har vist stor vilje til å få gjennomført prosjektet.

– Slik det fremstår for oss nå virker det som både politikere og lokale bedrifter har vært veldig interessert i å bidra til etableringen, sier han.

Gjønnnes og Liven skal jobbe med forskningsprosjektet, som har fått navnet «L2D -Limits to Digitalization» fram til 2027.

Forskerne sammenligner Heggvinprosjektet med andre lignende prosjekter de har kjennskap til, og mener at historien om datasenteret på Heggvin skiller seg ut.

– I andre kommuner og i andre land har etablering av datasentre flere ganger ført til mye motstand fra innbyggete. Slik har vi ikke inntrykk av at det har vært her, sier Liven.

– *Mener dere vi har vært litt naive?*

– Vi vil nok være forsiktige med å si det, men det er mange konsekvenser vi enda ikke vet om. Det er en ung industri i Norsk sammenheng, som kommer til å vokse mye i årene som kommer. Derfor mener vi det trengs mer kunnskap om hvordan den påvirker norske lokalsamfunn, sier Liven.

DATASENTER: Utbyggingen pågår for fullt i Heggvin næringspark. Foto: Merete N. Netteland

Inviterte til møte

For å finne ut hva lokalbefolkningen mener om datasenteret på Heggvin inviterte forskerne til et åpent møte på biblioteket 23. januar.

I tillegg gikk Liven og Gjønnnes på CC og delte innlegg på sosiale medier for å få svar på hva lokalbefolkningen tenker om datasenteret.

– Vi samlet inn 70 svar digitalt og omtrent 20 svar blant dem vi spurte på gata, sier Liven.

Gjønnnes forteller at tematikken var noe som engasjerte hamarsingene som ble spurt.

Det var en god blanding av positive og negative meninger om datasenteret.

– De som var positive vektla spesielt at det ble mer arbeidsplasser og at en grønn, fremtidsrettet industri etablerer seg i lokalområdet. De som var negative fokuserte spesielt på nedbygging og natur, og at store internasjonale selskap tar plass i kommunen, sier Gjønnnes.

Mot slutten av uka har både Kristian og Gjønnnes et positivt inntrykk av prosjektet knyttet til datasenteret.

– Vi er veldig positivt overrasket over jobben som er gjort på Hamar. Mange ting er lagt til rette, og holdes til en høyere standard enn mange andre industrier. Det er både grønnere og har et større fokus på lokalt næringsliv. Vi er imponerte over hvordan alt har blitt håndtert på Hamar, sier Gjønnnes.

Forskerne har tilbrakt nesten én uke på Hamar for å undersøke etableringen av datasenteret på Heggvin. Liven, som selv er fra Lillehammer, er storfornøyd med besøket.

– Vi fikk tatt en titt på stupetårnet. Ellers har vi hatt det veldig fint på Hamar, det er mange gode tilbud i byen. Ikke minst har folk vært veldig positive og villige til å snakke med oss. Så det har generelt vært et veldig positivt møte med byen!